

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Eelarvekomisjon

9.2.2006

TÖÖDOKUMENT nr 4

„Esimene reageering komisjoni poolt 1. veebruaril 2006 esitatud institutsioonidevahelise kokkuleppe parandatud versioonile”

Eelarvekomisjon

Raportöör: Reimer Böge

SISSEJUHATUS

Euroopa Parlamendi poolt 1. detsembril 2005 vastu võetud resolutsioonis esitatud taotlusele vastavalt võttis komisjon 1. veebruaril 2006 vastu institutsioonidevahelise kokkuleppe parandatud versiooni. Sellele dokumendile lisati juurde president Barroso kiri president Borrellile ja kantsler Schüsselile.

Institutsioonidevahelise kokkuleppe üle peetavate läbirääkimistele kaasaaitamiseks esitas raportöör töödokumendis nr 3¹ üksteist põhipunkti, mis kajastavad Euroopa Parlamendi läbirääkimispositsioonist tulenevaid poliitilisi prioriteete. Samas dokumendis tuletas raportöör ka meelde, et Euroopa Parlamendi järgmise finantsperspektiivi ja institutsioonidevahelise kokkuleppe (IIA) prioriteedid on nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset laadi. Institutsioonidevahelise kokkuleppe „võtmeküsimused” omavad põhjapanevat tähtsust üleüldise kokkuleppe jaoks, mida Euroopa Parlament tahab saavutada.

Nimetatud küsimused moodustavad vaid osa Euroopa Parlamendi taotlustest. Euroopa Parlament tahab esitada kokkuleppe teksti osas muidki muudatusettepanekuid. Raportöör võtab arvesse asjaolu, et kogu institutsioonidevaheline kokkulepe kujutab endast finantsperspektiivi täiendust. Mida piiratum on finantsraamistik, seda suuremaid nõudeid peab Euroopa Parlament esitama IIA sisu ja menetluste tõhususele. Euroopa Parlament ei toeta seisukohta, et IIA muutmata jäetud osad võetakse automaatselt vastu.

Oluliste arvuliste ja kvalitatiivsete küsimustega seotud 11 põhipunktist on parandatud IIA projekti² jäetud osalisel kujul vaid kaks:

- paindlikkusvahend: selle mahtu suurendatakse vaadeldaval ajavahemikul 200 miljonilt 700 miljonile eurole aastas ja kasutusala laiendatakse nii, et see hõlmab ka ettenägematuid vajadusi ja mitmeaastaseid taotlusi (4,9 miljardit eurot kogu ajavahemiku peale). Nimetatud summa jääb kaugele sellest, mida pani ette Euroopa Parlament. Üldse ei ole puudutatud vahendite intensiivse kasutuselevõtu menetluse hõlbustamist. Sellised paindlikkusvahendid ei võimalda süstemaatiliselt alarahastatud programme ellu viia.
- finantsraamistikust on välja võetud solidaarsusfond (kuni 1 miljard eurot aastas). Välja on jäänud ka nõukogu taotletud globaliseerumisfond (kuni 500 miljonit eurot aastas).

Ülejäänud „põhipunktid” IIA parandatud versioonis ei kajastu.

Enamikku neist on suhteliselt nõrgas sõnastuses nimetatud dokumendi avalõigus tsiteeritud kirjas, kusjuures tekstis ei kajastu komisjoni selge kohustus võtta arvestada Euroopa Parlamendi taotlusi või eelisõigus nõukogu prioriteetidega võrreldes.

Sama kehtib ka läbivaatamisklausli kohta, mille komisjon esitab ajavahemikus 2008–2009 valge raamatu kujul ja mis hõlmab ELi vahendite ja kulutuste kõiki aspekte. Üldse ei ole nimetatud Euroopa Parlamendi osa kehtivate õigusaktide muutmise, kinnitamise või nende kehtivusaja pikendamise küsimuste otsustamisel. Lisaks ei ole üldse nimetatud siduvat

¹ PE 367.953v01-00

² KOM(2006)0036

tegevuskava.

Sellega seoses leiab raportöör, et komisjoni parandatud ettepanekut ei saa võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu vaheliste õiglaste läbirääkimiste aluseks. Raportööri arvates ei täitnud komisjon IIAga seoses piisavalt oma juhtivat rolli.

Olles teadlik vajadusest vältida läbirääkimiste ettevalmistamisel igasuguseid viivitusi, viitab raportöör, kuidas Euroopa Parlamendi prioriteetide kajastamiseks tuleks tema arvates „põhipunkte” IIAs käsitleda. Järgmise sammuna esitatakse aegsasti enne järgmist kolmepoolset kohtumist kõiki küsimusi hõlmav parandatud IIA täisversioon.

1. Paindlikkus

Institutsioonid tunnistavad, et on vaja paindlikkuse mehhanisme, mis võimaldaksid järgmisel rahandusperioodil ettenägematute vajaduste ja ootamatute kriisidega tegelda ning programmiväliseid meetmeid rahastada. Paindlikkusreservide moodustamine on institutsioonidevahelise kokkuleppe kui terviku lahutamatu osa. Paindlikkusreservid on jäetud väljapoole finantsraamistikku. Paindlikkuse tagamiseks vajalik kogusumma peaks moodustama kuni 0,03% ELi seitsme aasta summaarsest rahvamajanduse kogutoodangust.

Ettenägematu sündmuse või mõne uue algatuse rahastamise vajaduse tekkides teatab komisjon, kas rahastamine on teostatav rubriikidesiseste ümberkorralduste või antud rubriigi ja kõigi teiste rubriikide all kirjendatud kasutamata assigneeringute ümberpaigutamise teel. Kui nimetatud kahest võimalusest ei piisa, teeb komisjon ettepaneku paindlikkusreservi arvel uute assigneeringute eraldamiseks.

Erinevad paindlikkusreservid moodustatakse järgmiselt:

- konkurentsivõime reserv suurusega kuni 7 miljardit eurot rubriigi 1a all;
- ühtekuuluvusreserv suurusega kuni 3 miljardit eurot rubriigi 1b all;
- solidaarsusfondi reserv suurusega kuni 6,2 miljardit eurot rubriigi 3 all;
- hädaabireserv suurusega kuni 1,5 miljardit eurot rubriigi 4 all;
- laenu tagatiste reserv suurusega kuni 3 miljardit eurot rubriigi 4 all.

Neile reservidele lisaks moodustatakse ettenägematute meetmete ja sündmuste rahastamiseks rubriikideväline paindlikkusreserv suurusega 3,5 miljardit eurot.

Komisjon teeb ettepaneku paindlikkusreservide kasutuselevõtmiseks pärast seda, kui on uurinud järgmisi võimalusi:

- asjaomase rubriigi sisesed ümberkorraldused;
- antud rubriigi ja teiste rubriikide all kirjendatud kasutamata assigneeringute ümberpaigutamine;
- uute assigneeringute eraldamine, kui kahest eelnevast abinõust ei piisa.

Kui paindlikkusvahendist kasutatakse ära alla 200 miljoni euro aastas ja juhul, kui eelarvepädevad institutsioonid kokkuleppele ei jõua, võib nõukogu vastavalt asutamislepingu

artiklis 272 sätestatud menetlusele kvalifitseeritud häälteenamusega vastu võtta kohustuslikke kulude ja Euroopa Parlament mittekohustuslike kulusid puudutava otsuse.

2. Finantsmäärus

Institutsioonid tunnistavad oma vastutust selles, et tagada eelarve parem täitmine ning suurendada ELi rahastamise arusaadavust ja kasulikkust selle kodanike jaoks, seadmata seejuures kahtluse alla dokumendi viimase ümbersõnastamisega saavutatud edasiminekut. Nad kohustuvad põhjalikult läbi vaatama kehtivad määrused¹, seda nii põhimõtete kui ka rakenduseeskirjade osas, et lihtsustada menetlusi ja hõlbustada eelarve täitmist.

Institutsioonid lepivad kokku IIA eelpoolnimetatud elementide osas ja õigusloomemenetluse jätkamises vastavalt tegelikule lepitusmenetlusele, mis seab mõlemad eelarvepädevad institutsioonid võrdsesse olukorda.

3. Kulude tõendamine liikmesriikide poolt

Enne 2006. aasta septembrit esitab komisjon nimekirja riigiasutustest, kellele võib liikmesriikide nimel usaldada jagatud pädevuse põhjal teostatud poliitikate tarbeks kulutatud Euroopa Liidu rahade kasutamise tõendamise.

Enne 2006. aasta detsembrist esitab kontrollikoda oma arvamuse komisjoni nimetatud riigiasutuste suhtes.

Euroopa Parlament ja nõukogu esitavad oma arvamuse komisjoni nimekirja kohta 2007. aasta aprilliks.

Erinevate arvamuste põhjal määrab eelarvepädev institutsioon komisjoni ja kontrollikojaga kooskõlastatult kindlaks menetluse, mida liikmesriigid peavad järgima raamatupidamisandmete õigsuse tõendamisel komisjonile ja kontrollikojale.

4. Uued rahastamisvahendid

Institutsioonid on ühisel seisukohal, et kaasrahastamismehhanismide juurutamine on vajalik selleks, et tugevdada rahastamisstiimuli suurendamisega ELi eelarve võimendusefekti. Nad lepivad kokku igat liiki riiklike ja erainvestorite jaoks katalüsaatorina toimivate rahastamisvahendite toetamises. Sellest lähtuvalt tuleks komisjonil teha asjakohased ettepanekud.

Aastatel 2007–2013 suurendatakse Euroopa Investeerimispannga riskikapitali 10 miljardile eurole. Komisjon annab eelarvepädevale institutsioonile aru Euroopa Investeerimispannga ja Euroopa Investeerimisfondi rahastatud meetmetest ELi programmidega (peamiselt üleeuroopalised võrgud, teadusuuringud ja VKEd) seotud investeeringute toetuseks.

¹ Nõukogu määrus (EÜ, Euratom), nr 1605/2005, EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

5. Läbivaatamisklausel

Käesoleva kokkuleppe ja selle lisa kohta (koos finantsperspektiivi kajastava tabeliga) kehtib läbivaatamisklausel, mis võimaldab teha kiiresti muutuvas keskkonnas vajalikke muudatusi ja vajaduse korral kulude tegemise tähtsusjärjestust muuta.

Komisjon võtab endale kindla kohustuse teostada 2008. aasta lõpuks täiemahuline ja laiaulatuslik läbivaatamine, mis hõlmab kõiki finantsperspektiivi, omavahendite ja kuludega seotud küsimusi ning Euroopa Parlamendi selgelt määratletud rolli.

Eelarvapädeva institutsiooni esindajatest koostatakse ajutine töörühm, kes peab hoidma eelarvapädevat institutsiooni läbivaatamise käigus saavutatuga kursis ja vajaduse korral küsima tema arvamust, lisaks tuleks esitada eelarvapädevale institutsioonile arenguaruanne igal aastal enne juulikuist lepitusmenetlust.

Mõlemad eelarvapädevad institutsioonid peaksid hiljemalt 2010. aasta märtsiks langetama otsuse läbivaatamise tulemuste ja IIA kinnitamise, muutmise või tagasilükkamise kohta.

6. Omavahendite süsteemi ümberkorraldamine

Institutsioonid tunnistavad vajadust anda Euroopa Liidule praegu kehtiva korra asemel läbipaistev ja sõltumatu omavahendite süsteem. Nad on seisukohal, et sellise süsteemi juurutamise ettevalmistamine tuleks usaldada Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide osavõtul korraldatavale konverentsile. Nimetatud konverents peaks välja töötama põhisuunad seoses 2008. aasta lõpuks esitatavate komisjoni ettepanekutega.

7. Asutused

Institutsioonid lepivad kokku töötada finantsraamistiku tabelist välja jäetud asutustele välja kohustuslikud kulude ülemmäärad, et tagada asutuste ja ühenduse programmide vaheliste seoste läbipaistvus. Konkreetsete rubriikide ülemmäärasid saab muuta ainult eelarvapädeva institutsiooni otsusega vastavalt IIA artikli xx (pandlikkus) sätetele.

8. Halduskulud

Institutsioonid lepivad kokku, et läbipaistvuse huvides jäetakse kõigi halduskulude jaoks alles eraldi rubriik. Komisjon teeb asjakohased ettepanekud kohustusliku kulude ülemmäära kehtestamiseks, millega säilib tegevuspõhise eelarvestamise põhimõte.

9. Demokraatlik kontroll ja välismeetmete sidusus

Institutsioonid tunnistavad mitmesuguste välismeetmete jaoks loodud vahendite ratsionaliseerimise vajadust. Nad on aga ühel arvamusel selles, et selline vahendite

ratsionaliseerimine ja haldusaparaadi jaoks loodud programmide kontsentreerimine ei tohiks kahandada õigusloomeorgani volitusi. Euroopa Parlamendi õiguste kindlustamiseks soovitusliku mitmeaastase raamprogrammi ja strateegiadokumentide osas kehtestatakse spetsiaalne menetlus, mis seisneb selles, et komisjon konsulteerib eelnevalt Euroopa Parlamendi ja nõukoguga (tuleb määrata vastavad tähtajad) ning kohustub ettepaneku tagasi võtma, kui üks kahest eelarvepädevast institutsioonist seda nõuab.

Institutsioonid tunnistavad, et välismeetmete jaoks loodud vahendite ümberkorraldamine ei tohiks kahandada Euroopa Parlamendi eelisõigusi eeskätt soovitusliku mitmeaastase raamprogrammi (MIF) ja strateegiadokumentide koostamisel.

10. Euroopa Arengufond

Läbirääkimiste tulemusena integreeritakse Euroopa Arengufond eelarvesse. Vastavalt korrigeeritakse finantsraamistiku ülemmäära.

11. Muud eelarvedistsipliiniga seotud küsimused

Ka edaspidi jäävad kehtima kõik praegused eelarvedistsipliini (ÜVJP, rahastamiskavad) puudutavad õigusaktid.